

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/89/2025
Identifikačné číslo spisu:	8320202177
Dátum vydania rozhodnutia:	24.06.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8320202177.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., Žilina, Hodžova 11, IČO: 31575951, zastúpenému advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36853186, proti žalovanej F. R., narodenej U. o zaplatenie 1.511,82 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 7Csp/37/2020 (predtým sp. zn. 7Csp/36/2017), o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. marca 2025 sp. zn. 12CoCsp/22/2023, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 6. júla 2017 č. k. 7Csp/36/2017-60 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 621,71 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 24. januára 2017 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Podľa skutkového stavu bola medzi žalobcom a žalovanou dňa 30. novembra 2012 uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere č. U., teda spotrebiteľská zmluva (ďalej aj „zmluva“). Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že v zmluve o úvere absentuje údaj požadovaný zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon“) v § 9 ods. 2 písm. k) údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluve je uvedený iba počet splátok a výška mesačnej splátky. V zmluve absentuje aj ďalšia podstatná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona v súvislosti s ročnou percentuálnou mierou nákladov (ďalej tiež „RPMN“), a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN. V predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba. Nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto skonštatoval, že je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona považovať úver za bezúročný a bez poplatkov.

1.1. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), na odvolanie žalobcu rozsudkom z 28. júna 2018, sp. zn. 19Co/146/2017 rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní

napadnutom výroku o zamietnutí žaloby ako vecne správny potvrdil a stranám nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

1.2. Na dovolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 30. októbra 2019 sp. zn. 1Cdo/59/2019 zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove z 28. júna 2018 sp. zn. 19Co/146/2017 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

1.3. Na základe rozhodnutia najvyššieho súdu Krajský súd v Prešove uznesením zo 4. júna 2020 sp. zn. 12Co/Csp/3/2020 (č. l. 154, pred prečíslovaním spisu č. l. 120) zrušil rozsudok Okresného súdu Humenné č. k. 7Csp/36/2017-60 zo 6. júla 2017 vo výroku o zamietnutí žaloby a v súvisiacom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2. Okresný súd Humenné po vrátení mu veci odvolacím súdom vykonal opäť dokazovanie (už pod novou sp. zn. 7Csp/37/2020) v zmysle pokynov odvolacieho súdu a rozsudkom z 28. septembra 2020 č. k. 7Csp/37/2020-187 žalobu vo zvyšnej časti zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Po preskúmaní zmluvy súd dospel k záveru, že v zmluve absentuje povinný údaj v zmysle § 9 ods. 2 písm. c) zákona, teda údaj o adrese predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Ďalším v zmluve absentujúcim údajom podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona je údaj o dobe trvania zmluvy. Namiesto určenia konkrétneho dátumu (deň, mesiac, rok) obsahuje zmluva iba informáciu, že doba trvania zmluvy je do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa tejto zmluvy. Uvedená formulácia je ale pre spotrebiteľa nejasná, nie je možné jednoznačne určiť časovú viazanosť zmluvných strán už aj s poukazom na skutočnosť, že je nejednoznačne určené, kedy má spotrebiteľ uhradiť poslednú splátku (termín konečnej splatnosti) a kedy by mal plniť svoj záväzok voči dodávateľovi. Spotrebiteľ si nemá dobu trvania zmluvy vyvodzovať z viacerých údajov. Ďalšou povinnou náležitosťou zmluvy je aj údaj o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Poukázal pritom na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, Krajského súdu v Košiciach a rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, ktorý vo svojom rozhodnutí z 24. apríla 2019 sp. zn. 13Co/34/2019 konštatoval, že „Počet splátok teda nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru, a preto pri písme f) citovaného zákona iný výklad než ten, že konečná splatnosť úveru a doba trvania zmluvy musí byť určená dátumovo neprichádza do úvahy.“. Súd prvej inštancie zistil, že v zmluve absentuje aj ďalšia podstatná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona v súvislosti s RPMN, a to uvedenie predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Predpoklady pre výpočet RPMN sú uvedené iba v prílohe 2 zmluvy, pričom na tejto prílohe absentuje podpis žalovanej, teda nie je dodržaná zákonom stanovená písomná forma dojednania tejto obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere s poukazom na § 9 ods. 1 zákona v spojení s § 40 Občianskeho zákonníka. V súvislosti s tým poukázal na rozsudok Súdneho dvora z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15 podľa ktorého dokumenty, v ktorých sú obsiahnuté náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona, musia mať písomnú formu, ktorá pre svoju platnosť vyžaduje podpis účastníka zmluvného vzťahu. Súd ďalej prepočtom RPMN dospel tiež k záveru, že v zmluve je nesprávne uvedená výška RPMN, avšak nie v neprospech spotrebiteľa. Vzhľadom na nedostatky zmluvy dospel súd k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona považovať za bezúročný a bez poplatkov. Keďže súd predchádzajúcim rozsudkom právoplatne priznal žalobcovi 621,71 eura a dokazovaním zistil, že zmluvu je potrebné považovať za bezúročnú a bez poplatkov, žalobu vo zvyšnej časti ako nedôvodnú zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove rozsudkom z 27. mája 2021 sp. zn. 1CoCsp/2/2021 (č. l. 245, pred prečíslovaním spisu č. l. 99) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a druhým výrokom žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu a tretím výrokom žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že v oboch prípadoch rozhodne o výške náhrady súd prvej inštancie samostatným uznesením.

3.1. Najvyšší súd SR ako súd dovolací o dovolaní žalobcu rozhodol uznesením sp. zn. 1Cdo/78/2022 zo dňa 28. 3. 2023 tak, že rozsudok Krajského súdu v Prešove z 27. mája 2021 sp. zn. 1CoCsp/2/2021 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Následne odvolací súd o odvolaní žalobcu rozhodol rozsudkom z 13. marca 2025 sp. zn. 12CoCsp/22/2023 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a určil, že žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4.1. Odvolací súd konštatoval, že obdobné konanie ako v prejednávanej veci prebieha pred Krajským súdom v Prešove sp. zn. ICoCsp/18/2023, kde vec na riešenie prejudiciálnej otázky bola predložená Súdnu dvoru Európskej únie a zároveň konanie bolo prerušené do rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP. Súdny dvor Európskej únie rozhodol rozsudkom sp. zn. C-677/23 z 23. 1. 2025 tak, že určil, že článok 10 ods. 2 písm. c) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008, o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS, zmenenou Smernicou komisie 2011/90/EÚ zo 14. novembra 2011 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere nemusí nevyhnutne výslovne uvádzať dĺžku trvania zmluvy pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou určiť túto dĺžku. Článok 10 ods. 2 písm. g) Smernice 2008/48 zmenenej Smernicou 2011/90 sa má vykladať v tom zmysle, že predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) musia byť výslovne uvedené v zmluve o úvere a v tejto súvislosti nestačí, aby ich spotrebiteľ mohol sám identifikovať preskúmaním podmienok tejto zmluvy. So zreteľom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-677/23 z 23. 1. 2025 je však podľa odvolacieho súdu potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď v prevyšujúcej časti žalobu zamietol z dôvodu bezúčrôčnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. V zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ je údaj o dobe trvania zmluvy jeden z dôležitých obligatórnych náležitostí spotrebiteľských zmlúv, ktorého absencia je postihnutá sankciou bezúčrôčnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Vzhľadom na to, že ZoSÚ nepostihuje sankciou bezúčrôčnosti a bezpoplatkovosti absenciu alebo neuvedenie ktorejkoľvek obligatórnej náležitosti vymedzenej v § 9 ods. 2 ZoSÚ, ale len taxatívne vymedzených náležitostí (viď § 11 ZoSÚ) možno dospieť k záveru, že doba trvania zmluvy patrí medzi jeden z najdôležitejších obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy. Odvolací súd poukazuje na to, že gramatickým výkladom § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ možno dospieť k záveru, že je potrebné rozlišovať medzi pojmom „doba trvania zmluvy“ a pojmom „termín konečnej splatnosti úveru“. Pojem „doba trvania zmluvy“ je potrebné vykladať ako dobu, na ktorú je zmluva uzatvorená, pričom môže ísť o dobu neurčitú alebo o dobu, ktorá je totožná s dobou na ktorú sa uzatvára napr. zmluva o bežnom účte. Uvedený pojem tak nemožno stotožniť s dobou čerpania, resp. aktuálneho čerpania konkrétneho úveru. V predmetnom prípade bola zmluva medzi žalobcom a žalovanou uzatvorená na dobu určitú, a to až do splatenia všetkých záväzkov klienta voči banke vyplývajúcich zo zmluvy. Uvedenú formuláciu však ani podľa názoru odvolacieho súdu nemožno považovať za splnenie si povinnosti vyplývajúcej z § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ, pretože z nej jasne a zrozumiteľne nevyplýva presne do kedy, resp. do ktorého okamihu uzatvorená zmluva má trvať. Stanovenie doby trvania zmluvy ako jednej z obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy totiž vyžaduje presné a jasné vymedzenie informácie. Rovnako nepostačuje, ak je spotrebiteľ povinný si odvodzovať takýto údaj alebo informáciu z iných ustanovení zmluvy. Z uvedeného dôvodu preto nemožno prisvedčiť tvrdeniu žalobcu v podanom odvolaní, že uvedený údaj si mohla žalovaná zistiť, resp. odvodiť napríklad z počtu mesačných splátok, či z dátumu splatnosti úveru. Počet a výška splátok úveru predstavovali v čase uzatvorenia zmluvy samostatné zmluvné náležitosti, ktoré súčasne nemožno stotožňovať s chýbajúcim, resp. neurčito a nejasne uvedeným údajom o dobe trvania zmluvy. Vo vzťahu k vyššiemu má odvolací súd za to, že už samotné neuvedenie, resp. nejasné a nezrozumiteľné uvedenie doby trvania zmluvy spôsobilo bezúčrôčnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, a preto sa nebolo potrebné ďalej zaoberať ani ostatnými dôvodmi bezúčrôčnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru zistenými súdom prvej inštancie, s ktorými žalobca v podanom odvolaní nesúhlasil. Vzhľadom na vyššie uvedené tak bola žalovaná povinná vrátiť žalobcovi len istinu poskytnutého úveru, t. j. sumu 2.000 eur (sumu, ktorá jej bola reálne poskytnutá na účet). Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplynulo, že žalovaná žalobcovi reálne uhradila sumu 1.378,29 eura, teda jej ostalo vrátiť žalobcovi ešte sumu 627,71 eura. Vzhľadom na to, že táto suma spolu s príslušenstvom bola už žalobcovi priznaná prvým rozsudkom súdu prvej inštancie zo dňa 6. 7. 2017, pričom voči uvedenému výroku nebolo podané odvolanie, teda tento výrok sa stal právoplatným dňa 19. 8. 2017 a vykonateľným 23. 8. 2017, bolo dôvodné žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú zamietnuť, teda postup súdu prvej inštancie bol v tomto smere správny. Na základe uvedeného tak možno dospieť k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol správne, keď zamietol žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie zvyšku uplatnenej istiny nad sumu 621,71 eur, preto odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Za týchto okolností treba konštatovať, že predmetná spotrebiteľská zmluva nespĺňa požiadavky vo vzťahu k povinnosti zakotvenej v § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z.,

podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať aj dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Znenie predpisu v tejto podobe zotrváva až do 30. 4. 2018, kedy došlo k zmene zákonom č. 279/2017, ktorým sa mení, dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách, podľa ktorého už aj s ohľadom na vyššie uvádzané rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-677/23 z 23.1.2025 ide v prípade pojmov „doba trvania zmluvy“ a „termín konečnej splatnosti úveru“ o samostatné požiadavky s následkom bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pri absencii čo i len jednej z nich. Je preto potrebné podľa odvolacieho súdu konštatovať, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí nevyhnutne obsahovať, okrem doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, aj samostatne uvedený termín koniec splatnosti spotrebiteľského úveru. Zároveň odvolací súd konštatujúc aj s poukazom na citovaný rozsudok Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-677/23 prisvedčuje záveru súdu prvej inštancie, podľa ktorého v zmluve absentuje aj ďalšia podstatná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. v súvislosti s tam uvedenou RPMN, a to uvedenie predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Takýto údaj v zmluve úplne absentuje. Neobstoí prípadné uvedenie predpokladov pre výpočet RPMN v prílohe Zmluvy, všeobecných zmluvných podmienok alebo prepočte úrokov, pričom na týchto prílohách absentuje podpis žalovanej, teda nie je dodržaná zákonom stanovená písomná forma dojednania tejto obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere s poukazom na § 9 ods. 1 tohto zákona v spojení s § 40 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti zhodne s okresným súdom dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaná tak na istine úveru bola povinná zaplatiť ešte sumu 621,71 eura (2.000 eur - 1.378,29 eura), teda sumu, ktorá jej bola zo strany žalobcu reálne poskytnutá a v tejto časti žalobcovi už bol aj právoplatne nárok priznaný spolu s príslušenstvom. Vo zvyšnej časti, vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, preto správne súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol.

4.2. O trovách odvolacieho a dovolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP s poukazom na ust. § 453 ods. 3 CSP tak, že pri rozhodovaní o trovách konania je podstatný konečný úspech strany sporu (po tom ako bolo žalobe čiastočne vyhovie skorším rozsudkom a za toto štádium konania bolo rozhodnuté aj o trovách konania) ktorý mala žalovaná keď žaloba bola vo zvyšku zamietnutá toto rozhodnutie potvrdil aj odvolací súd týmto rozhodnutím. Aj keď dovolací súd na základe žalobcom podaného dovolania zrušil rozsudok odvolacieho súdu, a teda bol žalobca v dovolacom konaní úspešný 2x, nakoľko v konaní došlo k 2x zrušeniu rozsudku odvolacieho súdu, v konaní je podstatný celkový úspech strany ktorý mala žalovaná. Odvolací súd konštatuje, že dovolací súd zrušil rozsudky, pričom po opätovnom preskúmaní vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dospel k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal, že je nositeľom práva, ktorého sa v konaní domáhal, keď nepreukázal naplnenie zákonných podmienok pre jeho priznanie. Odvolací súd je preto toho názoru, že boli splnené podmienky na to, aby žalovanej bola priznaná náhrada trov aj dovolacieho konania.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

5.1. Dovolateľ uvádza právne otázky, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a pri ktorých sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu: 1. „Musí zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30. 4. 2018 (ďalej len „zákon“) obsahovať okrem doby trvania zmluvy aj termín konečnej splatnosti úveru?“ 2. „Je náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) zákona splnená, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere výslovne neuvádza dobu, resp. dĺžku trvania zmluvy, avšak podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi jednoznačne určiť túto dĺžku?“ 3. „Obsahuje písomná zmluva o spotrebiteľskom úvere náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona, ak sú predpoklady použité na výpočet RPMN uvedené vo všeobecných obchodných podmienkach veriteľa, ktoré síce neboli osobitne podpísané spotrebiteľom, avšak obidve zmluvné strany priamo v nimi podpísanej zmluve o spotrebiteľskom úvere označili tieto podmienky za jej neoddeliteľnú súčasť?“

5.2. K prvej a druhej právnej otázke: Prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP

odôvodňuje dovolateľ odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR, reprezentovanej najmä uznesením zo dňa 30. 11. 2021 sp. zn. 2Cdo/69/2020, publikovaným pod R 16/2022, a rozsudkom C-667/23. Napriek tomu, že relevantné právne otázky boli zodpovedané dovolacím súdom s úplne iným záverom, odvolací súd ad absurdum zotrval na tom, že: „(...) zmluva o spotrebiteľskom úvere musí nevyhnutne obsahovať, okrem doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, aj samostatne uvedený termín koniec splatnosti spotrebiteľského úveru.“ (ods. 53); „Stanovenie doby trvania zmluvy ako jednej z obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy totiž vyžaduje presné a jasné vymedzenie informácie. Rovnako nepostačuje, ak je spotrebiteľ povinný si odvodzovať takýto údaj alebo informáciu z iných ustanovení zmluvy.“ (ods. 49). Termín konečnej splatnosti úveru a doba trvania zmluvy sú teda vymedzené jednoznačne a zrozumiteľne totožným dátumom 21. 11. 2022. Žiadnym spôsobom tak nebola spochybnená možnosť žalovanej rozhodnúť sa so znalosťou veci („absencia“ údaje by žalobcu diskvalifikovala, a nie zvýhodnila). V tejto súvislosti odkazuje na spomínané uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24. 1. 2024 sp. zn. 7Cdo/145/2022, kde dovolací súd riešil v inej právnej veci žalobcu rovnakú situáciu. Krajský súd v Žiline mal za to, že doba trvania zmluvy musí byť zásadne vyjadrená ako deň, mesiac, rok a pod. a nie je možné ju nahradiť výpočtom podľa splátok. Dovolací súd podotkol, že táto otázka už bola zodpovedaná v R 16/2022 aj ďalších rozhodnutiach, napr. sp. zn. 1Cdo/78/2022 a v kontexte týchto rozhodnutí dospel k záveru, že „(...) v danom prípade bol v zmluve uvedený 1. termín anuitnej splátky, mesačná periodicita a počet - 96. Z uvedených údajov je možné jednoznačne a bez akýchkoľvek zložitých výpočtov určiť, že predmetný spotrebiteľský úver bude splácaný 96 mesiacov, čo jednoznačne určuje dobu trvania zmluvy.“ (ods. 15). Odvolací súd mal podľa názoru žalobcu zodpovedať dotknuté právne otázky nasledovne: 1. „Zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30.4.2018 (ďalej len „zákon“) nemusí obsahovať okrem doby trvania zmluvy aj termín konečnej splatnosti úveru.“ 2. „Náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) zákona je splnená, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere výslovne neuvádza dobu, resp. dĺžku trvania zmluvy, avšak podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi jednoznačne určiť túto dĺžku.“.

5.3. K tretej právnej otázke: Prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP odôvodňuje dovolateľ odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR, reprezentovanej najmä uznesením zo dňa 27. 5. 2020 sp. zn. 4Cdo/9/2019 a rozsudkom SD EÚ zo dňa 9. 11. 2016 vo veci Home Credit Slovakia, a.s. proti K.j, C-42/15. Dovolateľ taktiež poukázal na rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/146/2017, 2Cdo/46/2023. Odvolací súd v rozpore konštatoval, že: „Neobstojí prípadné uvedenie predpokladov pre výpočet RPMN v prílohe Zmluvy, všeobecných zmluvných podmienok alebo prepočte úrokov, pričom na týchto prílohách absentuje podpis žalovanej, teda nie je dodržaná zákonom stanovená písomná forma dojednania tejto obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere s poukazom na § 9 ods. 1 tohto zákona v spojení s § 40 Občianskeho zákonníka.“ (ods. 54). Žiadny právny predpis, účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy, nestanovuje, že VOP musia byť podpísané dlžníkom, resp. spotrebiteľom. Takáto požiadavka nerezultuje z rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ani z rozsudku C-42/15. Žalobca a žalovaná riadne uzavreli úverovú zmluvu, ktorej podstatné náležitosti sú v úverovej zmluve (podpísanej oboma stranami) určené aj výslovným odkazom na VOP. Prejav vôle kontrahentov je dostatočne určitý a zrozumiteľný. Zmluvný konsenzus pokrýva aj tieto dojednania. Obsah VOP sa týmto stal nepochybne súčasťou úverovej zmluvy, aj keď neboli žalovanou podpísané. Ako akcentoval Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 6Cdo/162/2022, žiadne ustanovenie nedáva súdu oprávnenie rozširovať povinnosti strán týkajúce sa formy zmluvy nad rámec zákona, a to ani v sporoch s ochranou slabšej strany. Analogicky poukazuje na R 5/2024, kde dovolací súd vo vzťahu k prehláseniu zmluvnej strany, že jej je známy obsah VOP, dokonca judikoval: „Písomná forma dohody o zmluvnej pokute v obchodnoprávných vzťahoch je dodržaná aj v prípade, ak dohoda o zmluvnej pokute je obsiahnutá vo všeobecných obchodných podmienkach jednej zmluvnej strany, pričom druhá zmluvná strana v zmluve uzavretej v písomnej forme prehlási, že ich obsah je jej známy.“. Právna otázka, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, mala byť preto zodpovedaná nasledovne: „Písomná zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona, ak sú predpoklady použité na výpočet RPMN uvedené vo všeobecných obchodných podmienkach veriteľa, ktoré síce neboli osobitne podpísané spotrebiteľom, avšak obidve zmluvné strany priamo v nimi podpísanej zmluve o spotrebiteľskom úvere označili tieto podmienky za jej neoddeliteľnú súčasť.“.

5.4. Dovolateľ taktiež uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu je zaťažené vadou zmätočnosti. Najvyšší

súd SR sa v druhom zrušujúcom uznesení sp. zn. 1Cdo/78/2022 vyčerpávajúco vyjadril, prečo závery odvolacieho súdu ohľadne doby trvania zmluvy, resp. termínu konečnej splatnosti neobstoja. V tendenčnej snahe vyhovieť žalovanej spotrebiteľke odvolací súd záväzný právny názor dovolacieho súdu v rozpore s § 455 CSP ignoroval a v odôvodnení sa s ním žiadnym spôsobom nevysporiadal. Ostentatívne zopakoval „od slova do slova“ pôvodnú argumentáciu, ktorú dovolací súd odmietol ako nesprávnu. Na podporu „správnosti“ svojich záverov zmätočne odkázal na rozsudok C-677/23, v ktorom SD EÚ v zhode s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu judikoval, že zmluva o úvere nemusí výslovne uvádzať dĺžku trvania zmluvy, ak podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou určiť túto dĺžku. Podotýkame, že SD EÚ sa v rozsudku C-677/23 nevyjadril k pojmu „termín konečnej splatnosti úveru“, vzťahu medzi týmto pojmom a pojmom „doba trvania zmluvy“ a k následkom absencie čo i len jedného z nich v zmluve o spotrebiteľskom úvere, ako to mylne prezentuje odvolací súd. Postup odvolacieho súdu tak možno vnímať ako neprípustné a vedomé obchádzanie kasačnej záväznosti rozhodnutia dovolacieho súdu, čo je v príkrom rozpore s princípom právnej istoty a zákazu svojvôle súdneho rozhodovania. Odvolací súd už vôbec nevysvetlil, prečo žalovaná nemôže z úverovej zmluvy zistiť dobu jej trvania.

5.5. Dovolateľ sa domáha, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu Humenné zo dňa 28. 9. 2020 č. k. 7Csp/37/2020-43, po oprave číslovania súdom prvej inštancie č. k. 7Csp/37/2020-187, zmení tak, že žalobe aj vo zvyšnej časti vyhovie a prizná žalobcovi proti žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v plnom rozsahu.

6. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „najvyšší súd“ alebo ako „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP), a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je dôvodné.

8. Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľ namieta zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. f) CSP a porušenie jeho práva na spravodlivý proces z dôvodu obchádzania kasačnej záväznosti rozhodnutia dovolacieho súdu o právnej otázke doby trvania úverovej zmluvy (§ 455 CSP) a z dôvodu nedostatočného odôvodnenia záveru o absencii údaju doby trvania úverovej zmluvy.

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

10. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré

tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

15. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“.

16. Dovolateľ namieta, že odvolací súd nevysvetlil, prečo žalovaná nemôže z úverovej zmluvy zistiť dobu jej trvania. Zároveň uvádza, že úplne opomenuté ostali nielen inštrukcie dovolacieho súdu v rámci kasačnej záväznosti, ale aj odvolacie argumenty podporené viacerými rozhodnutiami odvolacích súdov.

17. Dovolací súd už vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí zo dňa 28. 03. 2023 sp. zn. 1Cdo/78/2022 vyslovil svoje stanovisko k totožnému záveru odvolacieho súdu o úplnej absencii náležitosti úverovej zmluvy doby jej trvania v predchádzajúcom zrušenom rozsudku. Dovolací súd označil tento záver odvolacieho súdu za nesprávny. Zvýrazňoval potrebu eurokonformného výkladu zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Citoval judikát najvyššieho súdu R 16/2022, podľa ktorého sú podmienky požadované § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľskom úvere v znení účinnom do 30. apríla 2018 splnené, ak zmluva obsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a údaje, z ktorých možno určiť, dokiaľ povinnosť platiť úver s príslušenstvom trvá. Je vylúčený taký prístup, podľa ktorého by zmluva o spotrebiteľskom úvere nevyhnutne musela obsahovať okrem doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, aj samostatne uvedený termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Taký záver o vylúčení takého prístupu je zároveň v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. c) Smernice. Odvolaciemu súdu uložil s ohľadom na obsah zmluvy zistiť, či z tejto perspektívy obsahuje zmluva o úvere dostatočne formulované náležitosti v zmysle požiadaviek zákona.

17. 1. Odvolací súd po vrátení veci dovolacím súdom v novom rozhodnutí doslovne zopakoval svoj záver z predchádzajúceho zrušeného rozhodnutia. Odseky 48. až 51. odôvodnenia napadnutého

rozsudku odvolacieho súdu sú zhodné s ods. 19. až 22. odôvodnenia jeho predchádzajúceho zrušeného rozsudku sp. zn. 1CoCsp/2/2021.

17.2. Odvolací súd posúdil formuláciu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere („uzatvorená na dobu určitú, a to až do splatenia všetkých záväzkov klienta voči banke vyplývajúcich zo zmluvy“) za nejasné a nezrozumiteľné uvedenie doby trvania zmluvy a z toho titulu sankcionoval úver bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou.

17.3. Dovolací súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 27. 4. 2022 sp. zn. 1Cdo/167/2021, v ktorom sa už najvyšší súd zaoberal posúdením obdobnej formulácie doby trvania úveru „do splatenia všetkých záväzkov klienta“. Dovolací súd túto formuláciu síce považoval za nejasnú a nedostatočnú na splnenie podmienky podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom do 30. apríla 2018, obdobne ako odvolací súd v danej veci, avšak konštatoval, že z celkového obsahu konkrétnych dojednaní medzi zmluvnými stranami bolo možné zistiť údaj o dobe, či dĺžke trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Konštatoval, že pre údaj o dobe či dĺžke trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere postačuje, ak v zmluve je uvedený počet mesačných splátok, splatnosť prvej splátky a ako termín konečnej splatnosti je uvedený len mesiac a rok, a teda podľa najvyššieho súdu v zmluve nemusí byť explicitne uvedený údaj o dobe trvania zmluvy (t. j. počet mesiacov). Preto podľa dovolacieho súdu zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala i bez explicitného uvedenia údajov o dobe trvania zmluvy (v konkrétnom prípade doba trvania úveru 120 mesiacov), primeraným a zrozumiteľným spôsobom nepripúšťajúcim pochybnosti z perspektívy priemerného spotrebiteľa informáciu pre spotrebiteľa o dĺžke jej trvania vo svetle eurokomformného výkladu článku 10 ods. 2 písm. c) smernice Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľských úveroch zo dňa 23. 4. 2008 v súlade s § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom do 30. apríla 2018.

17.4. Dovolací súd v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí poukazoval na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 11. 2021 sp. zn. 2Cdo/69/2020 publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR pod č. 16/2022, v ktorom uviedol, že súdy prvej a druhej inštancie v danom spore dospeli k záveru o chýbajúcej povinnej náležitosti predstavujúcej dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti úveru. Prítom v príslušnej zmluve bola uvedená splatnosť mesačnej splátky (15. deň v kalendárnom mesiaci) s tým, že prvá splátka bude splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru a termín konečnej splatnosti bol uvedený ako 78 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci. Najvyšší súd považoval tieto údaje za dostatočné pre prijatie záveru o naplnení náležitosti zmluvy uvedenej v § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. a uviedol, že je potrebné prijať eurokomformný výklad tohto ustanovenia v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. c) už spomínanej smernice, v zmysle ktorého nie je potrebné v zmluvách o spotrebiteľskom úvere v znení účinnom do 30. 4. 2018 uvádzať presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, ale len dĺžku či dobu trvania zmluvy.

17.5. Napokon dovolací súd poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-677/23 z 23. 1. 2025, ktorý určil, že článok 10 ods. 2 písm. c) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008, o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS, zmenenou Smernice komisie 2011/90/EÚ zo 14. novembra 2011 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere nemusí nevyhnutne výslovne uvádzať dĺžku trvania zmluvy, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou určiť túto dĺžku.

17.6. Odvolací súd v ods. 25 odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol, že pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutkového zistenia súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie zistil, že podľa článku 1., bodu 1.2. úverovej zmluvy uzatvorenej dňa 30. 11. 2012 sa žalovaná ako dlžník zaviazala splatiť poskytnutý úver 120 anuitnými splátkami vo výške 29,86 eura mesačne, pričom termín splatnosti prvej splátky bol 20. 12. 2012 a poslednej dňa 21. 11. 2022. Každá ďalšia splátka bola splatná k 20. dňu v kalendárnom mesiaci. Práve uvedeným skutkovým zistením argumentoval dovolateľ už v podanom odvolaní, keď uviedol, že je možné určiť trvanie zmluvy (trvanie záväzkov) úplne presne, t. j. konkrétnym časovým okamihom. Termín konečnej splatnosti a doba trvania zmluvy boli vymedzené celkom jednoznačne totožným dátumom 21. 11. 2022, a teda tvrdenia súdu o tom, že zmluva neobsahuje dobu trvania zmluvy, je nesprávne.

17.7. Odvolací súd sa však uvedeným argumentom odvolateľa nezaoberal. Nezaoberal sa ním napriek tomu, že dovolací súd mu v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí uložil posúdiť, či zmluva o úvere obsahuje dostatočne formulované náležitosti v zmysle požiadaviek zákona. Odvolací súd nevyhodnotil

zistené skutkové okolnosti tom zmysle, či zistené konkrétne údaje z úverovej zmluvy sú postačujúce pre informáciu priemerného spotrebiteľa o dobe trvania zmluvy v súlade s eurokomformným výkladom článku 10 ods. 2 písm. c) Smernice.

17.8. Dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie záveru odvolacieho súdu o náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch (doba trvania zmluvy) v preskúmvanej veci je nedostatočné, závery odvolacieho súdu nemajú dostatočnú oporu v zistení rozhodujúcich skutkových okolností a ani právne posúdenie nemožno považovať za konzistentné a komplexné, zohľadňujúce všetky relevantné okolnosti prejednávanej veci, najmä s ohľadom na v čase uzavretia zmluvy o úvere platnú právnu úpravu § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z., ktorá bola transpozíciou článku 10 ods. 2 písm. c) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 do vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá smernica v otázke náležitosti doby trvania zmluvy bola vyložená aj rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie C-677/23 z 23. 1. 2025, kvôli ktorému rozhodnutiu odvolací súd prerušil odvolacie konanie v danej veci.

17.9. Odvolací súd však svoj záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru odôvodňoval aj ďalším dôvodom, a to chýbajúca náležitosť uvedenia predpokladov, ktoré boli použité pre výpočet RPMN podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, ktorá bola odvolacím súdom nesprávne označovaná ako náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy (viď ods. 54. a 56. odôvodnenia). Ide o ďalší samostatný dôvod rozhodnutia o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, vo vzťahu ku ktorému však dovolateľ v dovolaní nenamietal existenciu vady podľa § 420 písm. f) CSP (nedostatok odôvodnenia). Preto dovolacím súdom konštatovaná existencia namietanej vady nepreskúmateľnosti, avšak len k jednému z viac samostatných dôvodov rozhodnutia, nedosahuje potrebnú intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces, a preto nie je prípustným dôvodom dovolania. Dovolací súd preto dovolanie žalobcu podľa § 420 písm. f) CSP ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

18. Dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania aj v zmysle § 421 ods. 1 CSP písm. a) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Sformuloval nasledovné právne otázky:

„1. Musí zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30. 4. 2018 (ďalej len „zákon“) obsahovať okrem doby trvania zmluvy aj termín konečnej splatnosti úveru?

2. Je náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) zákona splnená, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere výslovne neuvádza dobu, resp. dĺžku trvania zmluvy, avšak podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi jednoznačne určiť túto dĺžku?

3. Obsahuje písomná zmluva o spotrebiteľskom úvere náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona, ak sú predpoklady použité na výpočet RPMN uvedené vo všeobecných obchodných podmienkach veriteľa, ktoré síce neboli osobitne podpísané spotrebiteľom, avšak obidve zmluvné strany priamo v ním podpísanej zmluve o spotrebiteľskom úvere označili tieto podmienky za jej neoddeliteľnú súčasť?“

19. Prvé dve žalobcom sformulované právne otázky podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP sa týkajú právneho posúdenia náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (doba trvania zmluvy), v rámci ktorého právneho posúdenia v napadnutom rozhodnutí dovolací súd identifikoval namietanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Na základe uvedeného dovolací súd nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie žalobcu týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP). Postupoval v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (porovnaj sp. zn. 1Cdo/166/2017, 2Cdo/88/2017, 3Cdo/146/2018, 4Cdo/191/2018, 5Cdo/29/2016, 8Cdo/70/2017).

20. Vo formulovanej právnej otázke č. 3 dovolateľ nesúhlasil s právnym posúdením ďalšieho dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, a to absencie údajov predpokladov, ktoré boli použité pre výpočet RPMN, v úverovej zmluve t. j. náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, ktorá bola odvolacím súdom nesprávne označovaná ako náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy (viď ods. 54 a 56 odôvodnenia). Citoval dotknutý záver odvolacieho súdu, podľa ktorého neobstojí prípadné uvedenie predpokladov pre výpočet RPMN v prílohe Zmluvy, všeobecných zmluvných podmienok alebo prepočte úrokov, pričom na týchto prílohách absentuje podpis žalovanej, teda nie je dodržaná zákonom stanovená písomná forma dojednania tejto obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere s poukazom na § 9 ods. 1 tohto zákona v spojení s § 40 Občianskeho zákonníka. Dovolať namietal odklon rozhodnutia odvolacieho súdu od uznesenia Najvyššieho súdu zo dňa 27. 5. 2020 sp. zn. 4Cdo/9/2019 a rozsudku SD EÚ zo dňa 9. 11. 2016 vo veci Home Credit Slovakia, a.s. proti K. A., C-42/15. Podľa jeho názoru sporové strany riadne uzavreli úverovú zmluvu, ktorej podstatné náležitosti sú v úverovej zmluve (podpisanej oboma stranami) určené aj výslovným odkazom na VOP. Obsah VOP sa týmto stal nepochybne súčasťou úverovej zmluvy, aj keď neboli žalovanou podpísané.

21. Z obsahu dovolania je zjavné, že žalobca nespochybňuje záver odvolacieho súdu prijatý s poukazom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-677/23, t. j. že zmluva o úvere musí obsahovať špecifické označenie predpokladov, ktoré boli použité pre výpočet RPMN poskytnutého úveru. Tvrdí, že v danom prípade bola táto náležitosť v zmluve o úvere v požadovanom zmysle splnená, a to v časti V. „Úvery pre obyvateľstvo“ ods. 3 VOP: „Ročná percentuálna miera nákladov - RPMN - náklady Klienta spojené s Úverom vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky Úveru, vypočítava sa pri spotrebiteľských úveroch v zmysle zákona č. 129/2010 Zb. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov za predpokladu, že Úver bol vyčerpaný jednorázovo v plnej výške, že poplatky a úroková sadzba zostanú po celú dobu zmluvného vzťahu nezmenené, berúc do úvahy nasledovné parametre uvedené v Úverovej zmluve: výška Anuitnej splátky, počet Anuitných splátok, výška poplatku za poskytnutie Úveru a výška poplatku za správu Úverového účtu.“ Zároveň poukazuje na článok 1.1. úverovej zmluvy, podľa ktorého tvoria VOP neoddeliteľnú súčasť zmluvy, a na čl. 3.4.4. úverovej zmluvy, v ktorom žalovaná vyhlásila, že „pred uzatvorením zmluvy sa oboznámila s jej súčasťami, so znením VOP, časť „Úvery pre obyvateľstvo“, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať.“

22. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje, že odvolací súd sa v riešenej právnej otázke stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ktorý v ods. 26 odôvodnenia svojho rozsudku uviedol, že v zmluve absentuje podstatná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona v súvislosti s RPMN, a to uvedenie predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Zároveň skonštatoval, že predpoklady pre výpočet RPMN sú uvedené iba v prílohe 2 zmluvy, pričom na tejto prílohe absentuje podpis žalovanej, teda nie je dodržaná zákonom stanovená písomná forma dojednania tejto obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere s poukazom na § 9 ods. 1 zákona v spojení s § 40 Občianskeho zákonníka. V súvislosti s tým poukázal na rozsudok Súdneho dvora z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15, podľa ktorého dokumenty, v ktorých sú obsiahnuté náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona, musia mať písomnú formu, ktorá pre svoju platnosť vyžaduje podpis účastníka zmluvného vzťahu.

23. Napriek uvedenému konštatovaniu okresného súdu dovolateľ v podanom odvolaní proti rozsudku okresného súdu nesprávne právne posúdenie absencie tejto náležitosti namietal s odôvodnením, že „všetky predpoklady použité na výpočet RPMN v zmluve sú uvedené v prehľadnej tabuľke v ods. 1.2. zmluvy (základné podmienky), ktoré aj vymenoval: výška úveru, dátum prvej splátky, dátum poslednej splátky, termín splatnosti splátky, úroková sadzba, anuitná splátka, poplatok za poskytnutie úveru, poplatok za správu úverového účtu a dátum zmluvy, s poukazom na to, že zákon nepožadoval a ani v súčasnosti nepožaduje uvádzať v zmluve konkrétny matematický výpočet RPMN a nepožadoval ani predpoklady pre výpočet RPMN špeciálne v zmluve označovať ako predpoklady pre výpočet RPMN.“ Dovolať v podanom odvolaní nenamietal voči záveru okresného súdu o nedodržaní písomnej formy z dôvodu absencie podpisu žalovanej na prílohe 2 zmluvy a ani sa nevyjadril k okolnosti zistenej okresným súdom, že predpoklady pre výpočet sú uvedené v prílohe. Tvrdil, že sú uvedené v ods. 1.2. zmluvy pod

názvom základné podmienky. Ako predpoklady použité na výpočet RPMN uvádzal v odvolaní iné údaje ako v podanom dovolaní s odkazom na časť V. „Úvery pre obyvateľstvo“ ods. 3 VOP. V odvolaní nerozoberal charakter všeobecných obchodných podmienok z hľadiska platnosti uvedenia obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v ich obsahu. Nenamietal odklon od ustálenej praxe dovolacieho súdu v otázke charakteru všeobecných obchodných podmienok t. j. či tieto môžu platne upravovať podstatné náležitosti zmluvy, hoci nie sú podpísané zmluvnými stranami a za akých podmienok (inkorporačná doložka). Tieto námietky vzniesol až v dovolaní. Žalobca teda uplatnil v dovolaní úplne inú a novú argumentáciu než tú, ktorú uplatnil v odvolacom konaní. Odvolací súd, ktorý bol v zmysle § 380 CSP viazaný odvolacími dôvodmi, preto nemal možnosť zaoberať sa otázkami, ktoré dovolateľ nastolil až v podanom dovolaní.

23.1. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárny nielen z procesného hľadiska, teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z obsahového hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania.

23.2. Všeobecne princíp subsidiarity vychádza z toho, že najlepšie postaveným k plneniu úloh sú najnižšie články hierarchie súdov; vyššie články systému zasahujú len vtedy, kedy už prípad nemôže byť riešený na úrovni článku nižšieho. Ide o všeobecný princíp organizácie celej spoločnosti a súdnictva osobitne.

23.3. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy, už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal, a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejmá), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne). Z uvedeného teda vyplýva, že dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia je pre prípustnosť dovolania relevantný len vtedy, ak vec nesprávne právne posúdil odvolací súd alebo ak v odvolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie odvolací súd svojím procesným postupom nenapravil. Avšak nemôže tomu byť v prípade, ak samotná strana sporu nevyužila svoje právo namietat konkrétnu nesprávnosť v rámci podaného odvolania; v takom prípade strana sporu mala možnosť uplatniť svoj vplyv na výsledok konania vo vzťahu ku konkrétnej otázke, ale keď tak neurobila, hoci tak urobiť mohla a mala, predmetná otázka sa nestala predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý nemal možnosť v rámci opravného konania vyhodnotiť jej opodstatnenosť aj vo vzťahu k existujúcej judikatúre najvyššieho súdu. V tomto prípade rozhodnutie odvolacieho súdu na vyriešení danej právnej otázky však nezáviselo pre jej neuplatnenie žalovanou, preto sa jej opätovného preskúmania nemôže úspešne domáhať v dovolacom konaní.

23.4. V tomto prípade ide totiž o kontradiktórne sporové konanie, v ktorom platí zásada, že práva patria bdelym (vigilantibus iura scripta sunt). Ak potom dovolateľ uvedenú námietku zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania neuplatnil v odvolacom konaní v rámci ochrany svojich práv, nemôže ju dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie namiesto odvolacieho súdu, ktorý však na to nedostal príležitosť.

23.5. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne

okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytol príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť (9Cdo/69/2021).

23.6. V podstate obdobne postupuje vo svojej činnosti aj ústavný súd, z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

23.7. Je zároveň potrebné si uvedomiť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštančným, odvolacím a dovolacím konaním).

24. Dovolací súd preto uzatvára, že dovolateľom formulované otázky nepredstavujú vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. a) CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

25. Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie v danom prípade smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

26. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že v súlade so zásadou úspechu (§ 255 ods. 1 CSP) by patrilo žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania, avšak žalovanej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

27. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.